సర్దార్ గోవిందరావు మరియు ఇతరులు వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మధ్యప్రదేశ్

అక్టోబర్ 6, 1964

(పి.బి. గజేంద్రగడ్కర్, సి.జె., కె.ఎస్.వాంచూ, ఎం.హిదయతుల్లా, జలాఘుబర్ దయాళ్, జె.ఆర్.ముధోల్కర్ జె.జె.)

సి.పి. మరియు బెరార్ భూ రెవెన్యూ మినహాయింపుల చట్టం, 1948, సెక్షన్ 5(3)- గడువు కోల్పోయిన మాజీ అధిపతుల వారసులు షరతులు సంతృప్తి చెందితే, పింఛను మంజూరుకు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

1948 సి.పి. అండ్ బెరార్ రెవెన్యూ మినహాయింపుల చట్టంలోని సెక్షన్ 3 అమలు ఫలితంగా భూశిస్తు నుంచి మినహాయింపును కోల్పోయిన పిటిషనర్లు చట్టంలోని సెక్షన్ 5లోని నిబంధనల ప్రకారం పింఛను లేదా డబ్బు మంజూరు కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. వారి అభ్యర్థనను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నమోదు చేయకుండానే తిరస్కరించింది. వారు ఆర్ట్ కింద రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. 226 అయితే, హైకోర్టు మాత్రం ఈ పిటిషన్ పూర్తిగా ప్రభుత్వ విచక్షణాధికారానికి లోబడి ఉందని, అందువల్ల ఈ పిటిషన్ అసమర్థమని అభిప్రాయపడింది.

ఎలాంటి కారణాలు ఇవ్వకుండా తమ పిటిషన్ ను తిరస్కరించడం ఏ నిర్ణయమూ కాదని, అందువల్ల పింఛన్ మంజూరుకు షరతులు తీరిన తర్వాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వడ్డీ లేదా పింఛను మంజూరు చేయడం సరికాదని సుప్రీంకోర్టులో అప్పీల్ లో పిటిషనర్లు వాదించారు. దరఖాస్తులకు సంబంధించి విచారణ జరిపిన తరువాత ప్రభుత్వం తనకు తోచిన విధంగా ఉత్తర్వులు జారీ చేయవచ్చని, సెక్షన్ 5(3)లోనే 'మే' అనే డైరెక్టరీ పదాన్ని ఉపయోగించవచ్చని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున వాదించారు.

శీర్షిక: (1) 5వ అధ్యాయంలోని సబ్ సెక్షన్ (2), (3)లను విడివిడిగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. సబ్-ఎస్ కింద. (2) డబ్బు లేదా పింఛన్ల మంజూరు కోసం వచ్చిన అన్ని దరఖాస్తులను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు ప్రభుత్వం వారితో అనేక విధాలుగా

వ్యవహరించవచ్చు. 5(2) విచక్షణాధికారం ఉన్నప్పటికీ, సందర్భానికి తగిన విధంగా మాత్రమే ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేయగలిగింది. [683 ఇ-హెచ్].

సబ్-ఎస్ లో. (3) మతపరమైన, ధార్మిక సంస్థలు మొదలైన ప్రత్యేక తరగతులు, పాలకవర్గాల వారసులతో వ్యవహరించాల్సి ఉంటుంది, అందువలన విచక్షణాధికారాలను సవరించాలి. సబ్ సెక్షన్ల పరిధిలోకి వచ్చే కేసుల్లో ప్రత్యేక విచారణకు అవకాశం కల్పించడంతో రెండు ఉప విభాగాల మధ్య వ్యత్యాసాలను ఈ నిబంధనలు ఎత్తిచూపాయి. (3) [క్రీ.శ.683].

నిబంధనలు కొన్నిసార్లు తప్పనిసరి శక్తిని పొందుతాయి మరియు ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో, షరతులు ఉన్నప్పటికీ, డబ్బు లేదా పింఛను మంజూరు ప్రభుత్వానికి తప్పనిసరిగా మారింది. (2) సబ్-ఎస్ లలో తనకు తోచిన విధంగా ఉత్తర్వులు జారీ చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది. (3) 'మే' అనే పదాన్ని ఉపయోగించారు. పింఛను ఇవ్వకపోవడానికి మంచి కారణాలున్న సందర్భాల్లో తప్ప, కోరిన షరతులను నెరవేర్చిన వారికి ప్రభుత్వం గ్రాంట్ ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది. మూడవ సబ్ సెక్షన్ లో 'మే' అనే పదాన్ని 'తప్పనిసరి'గా చదవాల్సి ఉంటుంది. [684 బి-హెచ్].

మాక్స్ వెల్ ఆన్ ఇంటర్ ప్రిటేషన్ ఆఫ్ స్టాట్యూట్స్, దీనిని ప్రస్తావించారు

(2)పిటిషనర్ల దరఖాస్తులపై ఉత్తర్వులు జారీ చేయడంలో ప్రభుత్వం పాక్షిక న్యాయ పద్ధతిలో వ్యవహరించాలి.

679

అందువల్ల పిటిషనర్లు తమ వాదనను చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి మరియు వారి వాదనను ఎందుకు తిరస్కరించారో తెలుసుకోవడానికి కూడా అర్హులు. [685 బి-డి].

హరి నగర్ షుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్ వి.శ్యామ్ సుందర్ ఝున్ ఝున్ వాలా మరియు ఇతరులు [1962] 2 ఎస్.సి.ఆర్.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 182 ఆఫ్ 1964.

మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు 1955 ఏప్రిల్ 20న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేశారు.

పిటిషనర్ల తరఫున *సొలిసిటర్ జనరల్ ఎస్.వి.గుప్తే, డబ్ల్యూ.ఎస్.బార్లింగే, ఎస్.టి.ఖిర్వార్కర్, ఎ.జి.రత్న పర్ఖీ* వాదనలు వినిపించారు.

ఐ.ఎన్.ష్రాఫ్ తరఫున ఎం.ఎస్.కె.శాస్త్రి, ఎం.ఎస్.నరసింహన్, ప్రతివాదివాదనలు వినిపించారు ఉన్నారు.

హైకోర్టు తీర్పును హిదయతుల్లా జె.

మధ్యప్రదేశ్ లోని హోషంగాబాద్, నిమార్ జిల్లాల్లోని మాజీ పాలక నాయకుల వారసులమని చెప్పుకునే పిటిషనర్లు తమకు తగిన విధంగా డబ్బు లేదా పెన్షన్ మంజూరు చేయాలని సెంట్రల్ ప్రొవిన్సెస్ అండ్ బెరార్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ మినహాయింపుల చట్టం, 1948 కింద దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. ఆ చట్టం ప్రకారం, 1948-49 సంవత్సరం నుండి టోలాండ్ రెవెన్యూకు బాధ్యత వహించే నిర్ణీత తేదీ తరువాత, క్రౌన్ యొక్క ప్రత్యేక గ్రాంటు, లేదా ఒప్పందం ద్వారా లేదా ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న ఏదైనా చట్టం లేదా నియమం యొక్క నిబంధన ప్రకారం భూమి ఆదాయం యొక్క మొత్తం లేదా కొంత భాగాన్ని చెల్లింపుల నుండి మినహాయించిన ప్రతి ఎస్టేట్/మహల్, గ్రామం లేదా భూమి. గ్రాంట్, కాంట్రాక్ట్, చట్టం, నియమం లేదా పరికరంలో ఏదైనా సంబంధం ఉన్నప్పటికీ. ఈ రెండు జిల్లాల్లో జహగిర్దార్లు మౌఫిదార్లు, ఉబరిదార్లుగా అనుకూల షరతులతో ఎస్టేట్లు కలిగి ఉన్న పిటిషనర్లు మొత్తంగా ఏడాదికి రూ.27,828-5-0 వరకు భూశిస్తు చెల్లింపు నుంచి మినహాయింపు ఇచ్చారు. ఈ చట్టం ఆమోదం పొందిన తర్వాత మినహాయింపు పోయిందని, చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం డబ్బు లేదా పింఛను మంజూరు చేసే హక్కు తమకు ఉందని వారు పేర్కొన్నారు. వారు డిప్యూటీ కమీషనర్ కు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు, వారు తమ దరఖాస్తును రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1955 ఏప్రిల్ 26న జారీ చేసిన జీవో

నంబరు 993/XVI4 ద్వారా వారి పిటిషన్ ను తిరస్కరించింది. ఆ క్రమంలో కారణాలు ఏమీ లేవు.

దీంతో పిటిషనర్లు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను రద్దు చేయాలని పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

680

ఎలాంటి కారణాలు చెప్పకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తమ అభ్యర్థనను తిరస్కరించడం చట్టంలోని 5వ అధికరణ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు సంక్రమించిన అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయడమేనని వారు ఆ పిటిషన్ లో వాదించారు. అప్పీలుదారులు ఏ మాజీ పాలకవర్గానికి చెందిన వారు కాదని, అందువల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయడం సముచితమని, చట్టబద్ధమని వాదించడం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రతిపాదనను ప్రతిఘటించింది.

హైకోర్టులో దాఖలైన పిటిషన్ ను విచారించిన బైయా ఫుల్ బెంచ్ కొట్టివేసింది. ఫుల్ బెంచ్ తరఫున తీర్పు వెలువరించిన విజ్ఞులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి సెక్షన్ 5 కింద అధికారాన్ని వినియోగించడం అనైతికమని, అందువల్ల పిటిషన్ అసమర్థంగా ఉన్నందున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డబ్బు లేదా పింఛను ఇవ్వక తప్పదని పేర్కొన్నారు. చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం దావా వేయడం నిషేధించబడినప్పటికీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ చట్టంలోని నిబంధనలను పాటించడంలో విఫలమైతే లేదా చట్టవిరుద్ధంగా వ్యవహరించినట్లయితే ఆర్టికల్ 226 కింద పిటిషన్ వేయడం ఒక్కటే పరిష్కారమని అనిపించినప్పటికీ హైకోర్టు మరో ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

ఈ చట్టంలో ఎనిమిది సెక్షన్లు ఉన్నాయి. భూశిస్తు బాధ్యతల నుంచి మినహాయింపును ఉపసంహరించుకునే అంశాన్ని ఎస్.3లో పొందుపరిచారు, దీని ఉద్దేశం ఇప్పటికే ఈ తీర్పులో కనిపించింది. బెరార్ ల్యాండ్ రెవిన్యూ కోడ్ ద్వారా పరిపాలించబడిన బెరార్ లోని భూముల గురించి, సెంట్రల్ ప్రావిన్సెస్ ల్యాండ్ రెవిన్యూ యాక్ట్, 1917 ద్వారా పరిపాలించబడే మధ్య ప్రదేశ్ లోని భూముల గురించి, అటువంటి భూముల తరగతులు మరియు వాటికి వర్తించే ప్రత్యేక నియమాల గురించి ఇది వివరిస్తుంది కాబట్టి ఆ సెక్షన్ ను ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం లేదు.

ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఈ వివరాలతో మనకు సంబంధం లేదు కాబట్టి వాటిని పక్కన పెట్టవచ్చు. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం సెంట్రల్ ప్రావిన్సెస్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ యాక్ట్ 1917, బెరార్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ కోడ్ కు తగిన సవరణలు చేశారు. ఈ సవరణలు చేయడానికి మనం ప్రయత్నించనవసరం లేదు. సెక్షన్ 5 ఈ క్రింది వాటిని అందిస్తుంది:-

> "5. డబ్బు గ్రాంట్లు లేదా పింఛను మంజూరు చేస్తారు. (1) సెక్షన్ 3 యొక్క నిబంధనల వల్ల ప్రతికూలంగా ప్రభావితమైన ఎవరైనా వ్యక్తి గ్రాంటు లేదా డబ్బు లేదా పెన్షన్ మంజూరు కోసం జిల్లా డిప్యూటీ కమిషనర్కు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. (2) డిప్యూటీ కమీషనర్ దరఖాస్తును ప్రొవిన్షియల్ ప్రభుత్వానికి పంపాలి, అది తనకు తగినదిగా భావించే అటువంటి ఉత్తర్వులను జారీ చేయవచ్చు. (3) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డబ్బు లేదా పింఛను మంజూరు చేయవచ్చు-
>
> 681.
>
> (i) ఏదైనా మతపరమైన, ధార్మిక లేదా ప్రభుత్వ సంస్థ లేదా ప్రకృతి సేవ యొక్క నిర్వహణ లేదా నిర్వహణ; లేదా (ii) ఒక మాజీ పాలక అధిపతి యొక్క వారసుల యొక్క ఏదైనా కుటుంబానికి తగిన పోషణ కోసం. (4) ఈ సెక్షన్ కింద డబ్బు లేదా పెన్షన్ మంజూరు ద్వారా మంజూరు చేయబడిన ఏ మొత్తమైనా ప్రావిన్సు ఆదాయంపై ఛార్జీ అవుతుంది."

సెక్షన్ 6 సివిల్ కోర్టుల అధికార పరిధిని నిషేధిస్తుంది. సెక్షన్ 8 ఈ చట్టం యొక్క ప్రయోజనాలను నిర్వహించడానికి నిబంధనలను రూపొందించడానికి ప్రావిన్షియల్ ప్రభుత్వాన్ని అనుమతిస్తుంది. సెక్షన్ 7 ఈ క్రింది వాటికి అధికారాన్ని ఇస్తుంది:

సెంట్రల్ ప్రావిన్సెస్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ యాక్ట్, 1917, బీరార్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ కోడ్ ప్రకారం భూవిన్యూ చెల్లింపు నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా మినహాయింపులు ఇవ్వాలి.

ఈ అప్పీలులోని చిన్న ప్రశ్న ఏమిటంటే, దరఖాస్తుదారుడు చట్టం కింద మినహాయింపును కోల్పోయాడని మరియు మాజీ పాలక అధిపతి వారసుడు అని రుజువైతే తగిన డబ్బు లేదా

పెన్షన్ మంజూరు చేయడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై తప్పనిసరి చేస్తుందా? జీవో 5(3) విచక్షణాధికారం కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై ఎలాంటి బాధ్యత లేదని హైకోర్టు ఫుల్ బెంచ్ అభిప్రాయపడింది. సెక్షన్ 5 (3) హైకోర్టు అభిప్రాయం తప్పు అని, ఉపవిభాగంలోని ఇతర షరతులు నెరవేరినట్లయితే విచక్షణాధికారాన్ని ఇచ్చే భాషను ఉపయోగించినప్పటికీ సెక్షన్ తప్పనిసరి అని పిటిషనర్లు వాదించారు.

ఈ ప్రశ్నను పరిష్కరించడానికి ముందు, చట్టంలోని సెక్షన్ 8 కింద రూపొందించబడిన నిబంధనలను కూడా మనం ప్రస్తావించవచ్చు. చట్టంలోని సెక్షన్ 5(1) కింద వచ్చిన దరఖాస్తులను పరిష్కరించడానికి ఈ నిబంధనలు రూపొందించబడ్డాయి. వీటి సంఖ్య ఆరు. 'మౌఫీ', 'ఇనానే, మౌఫిదార్', 'ఇనామ్దార్' అనే పదాలను నిర్వచించిన తరువాత, రూల్ 3 ప్రకారం, దరఖాస్తు అందిన తర్వాత డిప్యూటీ కమిషనర్ దానిని వ్యక్తిగతంగా విచారించవచ్చు లేదా విచారణ మరియు నివేదిక కోసం ఎక్స్ట్రా అసిస్టెంట్ కమిషనర్ స్థాయికి తగ్గని రెవెన్యూ అధికారికి బదిలీ చేయవచ్చు. విచారణ దేనిని కవర్ చేయాలో రూల్ 4 వివరిస్తుంది. ఈ నిబంధనను ఉప నిబంధనలు (ఎ) నుండి (జి) వరకు విభజించినప్పటికీ, సబ్ రూల్స్ (ఎ) నుండి (ఇ) వరకు దరఖాస్తుదారుడు కలిగి ఉన్న భూములు, అతని ఆదాయం, మౌఫీ లేదా ఇనామ్ యొక్క తరగతి మరియు మౌఫీ మరియు ఇనామ్ యొక్క వివరాలను నిర్ధారించడానికి విచారణను ఆదేశిస్తారు. వివిధ రకాల పట్టాలు, రాయితీల కింద భూములు కలిగి ఉన్న మౌఫీదార్లు,ఉబరిదార్లు చాలా మంది ఉన్నారు. (ఎ) నుండి (ఇ) వరకు ఉప నియమాలు అన్ని అనువర్తనాలకు వర్తిస్తాయి.

సూప్./65- 19

682

ఏదేమైనా, పైన ఉదహరించిన 5 (3) (1) లో పేర్కొన్న విధంగా ఏదైనా మత, ధార్మిక లేదా ప్రభుత్వ సంస్థ లేదా ఏదైనా సేవ కోసం మౌఫీని కలిగి ఉన్నప్పుడు లేదా ఎస్.5 (3) (ఐడి) లో పేర్కొన్న విధంగా ఒక మాజీ పాలకాధిపతి యొక్క వారసుడు నిర్వహించేటప్పుడు , ఉప నిబంధనలు (ఎఫ్) మరియు (జి) ఉప నిబంధనలకు అదనంగా (ఎ) నుండి (ఇ) వరకు

వర్తిస్తాయి. సబ్ రూల్ (ఎఫ్) కింద మతపరమైన, ధార్మిక లేదా ప్రభుత్వ సంస్థలు లేదా సేవకు సంబంధించి కొన్ని ప్రత్యేక విచారణలు చేయాల్సి ఉంటుంది, అంటే సంస్థను కొనసాగించాలా లేదా సేవలను కొనసాగించాలా మరియు సంస్థ లేదా సేవ నిర్వహణకు అవసరమైన కనీస వార్షిక ఖర్చులు. అప్పుడు సబ్ రూల్ (జి) ఇలా చెబుతుంది -

"ఒక మాజీ పాలక నాయకుడి నిర్వహణ కోసం మౌఫీ లేదా ఇనామ్ విషయంలో ఈ క్రింది సమాచారాన్ని కూడా అందించాలి.

దీని తరువాత నాలుగు ఉప నిబంధనలు ఉన్నాయి, మొదటిది కుటుంబం యొక్క తగిన నిర్వహణను నిర్ధారించడానికి అవసరమైన కనీస మొత్తాన్ని విచారణ తర్వాత పేర్కొనాలి; రెండవది ఏదైనా ఇతర ఆదాయ వనరును పేర్కొనాలి; మూడవది అటువంటి వ్యక్తి ఆదాయంపై ఎంతవరకు ఆధారపడుతున్నాడో విచారణ అధికారి పేర్కొనాలి మరియు నాల్గవది ప్రభుత్వం పట్ల అతని విధేయతను నిర్ధారించాలి. రూల్ 5 ప్రకారం విచారణ పూర్తయిన తర్వాత డిప్యూటీ కమిషనర్ తన నివేదికను, సిఫార్సును స్వీకరించాలి. సెక్షన్ 5(3) కింద డబ్బు గ్రాంటు ఇవ్వడానికి బదులుగా ఎస్ 7 కింద కొంత భూమిని పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా చెల్లించడానికి బాధ్యత నుండి మినహాయించడం వాంఛనీయమా అని కూడా డిప్యూటీ కమిషనర్ పరిశీలించాలని రూల్ 6 పేర్కొంది.

ఈ చట్టం కింద ఉన్న అధికారాలు ప్రభుత్వ విచక్షణారహితమైనవని, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్ ద్వారా పరిష్కారం చూపలేమని మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రం తరఫున వాదించారు. సబ్-ఎస్ సమర్పణకు మద్దతుగా ఇది సూచించబడింది. (2) ofS. 5 ప్రభుత్వానికి పూర్తి విచక్షణాధికారాన్ని ఇస్తుంది ఎందుకంటే అది "ప్రావిన్షియల్ (రాష్ట్ర) ప్రభుత్వం" అని చెబుతుంది. . . . ." డిప్యూటీ కమీషనర్ పంపే ప్రతి దరఖాస్తుకు సంబంధించి, ఆ సబ్-ఎస్ లకు తగిన విధంగా ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు. (3) అనేది ఇన్ లాంగ్వేజ్ అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది డైరెక్టరీ, ఇక్కడ "ప్రావిన్షియల్ (రాష్ట్ర) ప్రభుత్వం డబ్బు లేదా పెన్షన్లు మంజూరు చేయవచ్చు." ఈ అభిప్రాయాన్ని హైకోర్టు ఆమోదించినట్లు తెలుస్తోంది.

ఐదవ విభాగం యొక్క సిద్ధాంతాన్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తే ఈ వాదనను సమర్థించలేమని మా అభిప్రాయం. నిస్సందేహంగా, డిప్యూటీ కమీషనర్ విచారణ జరపాల్సి ఉంటుంది మరియు ప్రభుత్వానికి అన్ని దరఖాస్తులను ఉపసంహరించుకోవాల్సి ఉంటుంది మరియు ఉపసంఘాల నిర్వహణకు అనువైనవిగా భావించే అటువంటి ఉత్తర్వులను జారీ చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఇవ్వబడింది. (2) మరియు దీనిలోని విచక్షణ సాధారణంగా అనువర్తనాలకు సంబంధించినది, అయితే కొన్ని అనువర్తనాలకు సంబంధించి విచక్షణ గణనీయంగా సవరించబడిన మూడవ ఉపవిభాగం కింద ఆర్డర్ చేయవలసి ఉంటుంది. మూడవ ఉప విభాగాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఇక్కడి నియమాలు సహాయపడతాయి.

అన్ని సందర్భాల్లోనూ రూల్ 4, సబ్ రూల్స్ (ఎ) నుంచి (ఇ) వరకు వెల్లడించిన నమూనాను అనుసరించి విచారణ జరపాలి. కానీ మత, ధార్మిక, ప్రభుత్వ సంస్థలు లేదా సేవ నిర్వహించే మౌఫీ లేదా ఇనామ్ కేసుల్లో లేదా ఒక మాజీ పాలకాధికారి వారసుడి నిర్వహణ కోసం మౌఫీ ఓరినామ్ విషయంలో అదనపు విచారణలు చేయాల్సి ఉంటుంది. రెండు ప్రత్యేక కేటగిరీలకు చెందిన వ్యక్తుల విషయంలో మినహాయింపును ఉపసంహరించుకోవడానికీ, ఇతరుల విషయంలో మినహాయింపును రద్దు చేయడానికీ మధ్య వ్యత్యాసాన్ని తెలిపేలా ఫైల్ చేయండి. ప్రస్తుతం చట్టంలోని ఎస్ 5 కూడా ఇదే విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నదని, నిబంధనలు సబ్-ఎస్ యొక్క ప్రత్యేక లక్షణానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం తప్ప మరేమీ కాదని గమనించవచ్చు. (3) S. 5. ఇంకొన్ని భూములను ల్యాండ్ రెవెన్యూ నుంచి విముక్తం చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది, తద్వారా కొన్నిసార్లు డబ్బు లేదా పింఛన్లు మంజూరు చేయవచ్చు మరియు కొన్నిసార్లు ల్యాండ్ రెవెన్యూ నుండి మినహాయింపు ఇవ్వవచ్చు. ఆ ఉప-ఎస్ ను ఉద్దేశించి ఉండకపోవచ్చు. (3) (5)లో సబ్-ఎస్ ద్వారా ఇవ్వబడిన విచక్షణాధికారం యొక్క కార్యకలాపాల ద్వారా దాని ఉద్దేశ్యంలో నిర్దిష్టంగా ఉండాలి. (2). రెండు ఉప విభాగాలను విడివిడిగా చదవాలి ఎందుకంటే రెండింటిలో "మే" అనే పదం కనిపించినప్పటికీ ఆ పదం ఉప విభాగాలలో కనిపిస్తుంది. (3) కొన్ని సంస్థలు మరియు వ్యక్తులకు సంబంధించి ప్రభుత్వాలపై విధించబడిన బాధ్యత నుండి దాని

అర్థాన్ని తీసుకుంటుంది. ఒక మత, ధార్మిక లేదా ప్రభుత్వ సంస్థ విషయంలో కొనసాగాల్సిన సందర్భంలో లేదా మాజీ పాలక నాయకుల వారసుల విషయంలో, అటువంటి గ్రాంటు కోసం అన్ని షరతులను సంతృప్తి పరిచినప్పటికీ మరియు డబ్బు లేదా పింఛనుకు అర్హులైనప్పటికీ, వారి నిర్వహణ లేదా నిర్వహణ కోసం డబ్బు లేదా పెన్షన్ మంజూరు చేయడానికి నిరాకరించే సంపూర్ణ విచక్షణాధికారాన్ని ప్రభుత్వం కలిగి ఉందని భావించడం అసాధ్యం. 5(3)లో "మే" అనే పదాన్ని తప్పనిసరిగా అర్థం చేసుకోవాలి, అంటే ఒక మతపరమైన, ధార్మిక లేదా బహిరంగ సంస్థల ఉనికిని కొనసాగించాల్సిన లేదా పాలక అధిపతి యొక్క అవసరాలను స్థాపించినప్పుడు. సబ్-ఎస్ లో "తగినవిగా భావించే అటువంటి ఆదేశాలను జారీ చేయవచ్చు" అనే పదాలు ఉన్నాయి. (2) అంటే ప్రభుత్వం తన ఆదేశాలను సిద్ధాంతానికి తగినట్లుగా చేయాలి, సందర్భం యొక్క అవసరాన్ని బట్టి ఎలాంటి క్రమాన్ని నిర్ణయించాలి. మాక్స్ వెల్ ఆన్ ది ఇంటర్ ప్రిటేషన్ ఆఫ్ స్టాట్యూట్స్ (11 వ ఎడిషన్, పుట 231) లో పేర్కొన్నట్లుగా

"ఇతరుల ప్రయోజనం కోసం లేదా, కొన్నిసార్లు చెప్పినట్లు పనులు చేయడానికి వ్యక్తులకు అధికారం ఇచ్చే శాసనాలు.

684

ప్రజా శ్రేయస్సు కోసమో , న్యాయ పురోభివృద్ధి కోసమో, అధికారాన్ని కేవలం వీలు కల్పించే, తప్పనిసరి కాని పదాలతో ప్రదానం చేసేటప్పుడు తరచూ వివాదాలకు దారితీశాయి. వారు "తగినవారు", లేదా "తగినవారు", లేదా "అధికారం కలిగి ఉంటారు" లేదా "చట్టబద్ధమైనది" లేదా అటువంటి చర్యలను చేయడానికి ఒక శాసనం కేవలం అనుమతి యొక్క భాషను ఉపయోగించినట్లు కనిపిస్తుంది, కానీ అటువంటి సందర్భాల్లో అటువంటి వ్యక్తీకరణలు అతి తక్కువ నిర్బంధ శక్తిని కలిగి ఉండవచ్చని చాలా తరచుగా నిర్ణయించబడ్డాయి. కాబట్టి న్యాయపరమైన వివరణ ద్వారా మార్పు వచ్చినట్లు అనిపిస్తుంది."

జీవో 5(2)లో ప్రభుత్వానికి తగినవిగా, ఉపవిభాగాల్లో ఉన్న ఉత్తర్వులను జారీ చేసే అధికారం ఉన్నప్పటికీ, షరతులు ఉన్న నేపథ్యంలో డబ్బు లేదా పింఛను మంజూరు తప్పనిసరి అవుతుందనడానికి ఇదొక ఉదాహరణ. (3) "మే" అనే పదాన్ని ఉపయోగిస్తారు. అందువలన చేయవలసిన పని స్వభావంలో ఏదైనా మార్పు వచ్చినప్పుడు "మే" అనే పదాన్ని తరచుగా "సంకల్పం" లేదా "తప్పనిసరి" అని చదువుతారు, ఇది అధికారాన్ని పొందిన వ్యక్తి యొక్క కర్తవ్యంగా చేస్తుంది. సెక్షన్ 5 (2) విచక్షణాధికారమైనది, ఎందుకంటే ఇది చట్టంలోని సెక్షన్ 3 యొక్క నిబంధనల ద్వారా ప్రతికూల ప్రభావితమైందని పేర్కొన్న వ్యక్తుల యొక్క అన్ని కేసులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. అటువంటి చాలా మంది వ్యక్తులకు ఎటువంటి క్లెయిమ్లు ఉండకపోవచ్చు, అయినప్పటికీ వారు సాధారణంగా ఎస్ 3 ద్వారా ప్రతికూలంగా ప్రభావితమయ్యారని చెప్పవచ్చు. ప్రతి సందర్భంలోనూ విచక్షణాధికారం ఉంటే సబ్-ఎస్ తప్ప మరోలా చట్టం చేయాల్సిన అవసరం లేదు. (2) రెండు ఉపవిభాగాలను ఎందుకు అమలు చేశారో తెలుసుకోవడానికి ఎంతో దూరంలో లేదు. ఆ ప్రభుత్వం సబ్-సెక్షన్ల కింద పరిశీలన కోసం కొన్నింటిని ఎంచుకోవాల్సి ఉంటుంది. (3) మరియు ఎస్. 7 కింద మరియు ఇతరుల వాదనలను తోసిపుచ్చవలసి ఉంటుంది, దీనికి విచక్షణ మరియు ఉప-అధికారాలు అవసరం కావచ్చు. (2) ఆ విచక్షణాధికారాన్ని ప్రభుత్వానికి ఇవ్వడం కంటే ఎక్కువ కాదు, అందువల్ల ఆ ఉప విభాగంలో "మే" అనే పదం దాని సాధారణ అర్థాన్ని కలిగి ఉంది. ఉప-ఎస్ లో "మే" అనే పదం. (3) హె,-,, అయితే, దీనికి భిన్నమైన ప్రయోజనం ఉంది. ఆ ఉపవిభాగం ప్రకారం, ఒక సంస్థ లేదా సేవను కొనసాగించాలని లేదా ఒక మాజీ పాలక అధిపతి వారసుడు ఉన్నాడని ప్రభుత్వం సంతృప్తి చెందితే, ఆ సంస్థకు లేదా సేవకు లేదా మాజీ పాలక అధిపతి వారసులకు డబ్బు లేదా పెన్షన్ మంజూరు చేయాలి. వాస్తవానికి, వాదిస్తున్న వ్యక్తి మాజీ పాలక నాయకుడి వారసుడు కానట్లయితే లేదా డబ్బు లేదా పింఛను ఇవ్వకపోవడానికి ఇతర సహేతుకమైన కారణాలు ఉంటే అది గ్రాంట్ ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. కానీ, పింఛను మంజూరు చేయకపోవడానికి మంచి కారణాలున్న సందర్భాల్లో తప్ప, అవసరమైన షరతును నెరవేర్చిన వారికి ప్రభుత్వం గ్రాంట్

ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది మరియు మూడవ సబ్ సెక్షన్ లో "మే" అనే పదాన్ని "తప్పనిసరి" అని చదవాల్సి ఉంటుంది.

685

రెండో సబ్ సెక్షన్ మాదిరిగానే మూడో సబ్ సెక్షన్ కూడా పూర్తిగా నిర్లక్ష్యానికి గురైందని హైకోర్టు భావించింది.

1955 ఏప్రిల్ 26 నాటి ఉత్తర్వులను ప్రభుత్వం చేయడం సమంజసమేనా అనేది తదుపరి ప్రశ్న. ఆ ఉత్తర్వు అస్సలు నోరీజన్స్ ఇవ్వదు. ఈ చట్టం ప్రభుత్వానికి న్యాయపరమైన పద్ధతిలో నిర్వర్తించవలసిన కర్తవ్యాన్ని నిర్దేశిస్తుంది. అందువలన వినతులు అస్సలు వినిపించినట్లుకనిపించడం లేదు. చట్టం ఒక దావాను నిషేధిస్తుంది మరియు డిప్యూటీ కమిషనర్ యొక్క నివేదిక వెలుగులో హక్కుదారులకు వారి వాదనను చెప్పడానికి అవకాశం ఇస్తూ ప్రభుత్వాలు అటువంటి కేసును పాక్షిక-న్యాయ పద్ధతిలో పరిష్కరించడానికి మరొక కారణం ఉంది. అందువల్ల డబ్బు లేదా పింఛను మంజూరు కోసం తాము చేసిన క్లెయిమ్ ను ప్రభుత్వం ఎందుకు తిరస్కరించిందో, ఈ విధంగా నష్టపరిహారం చెల్లించాలని చట్టం స్పష్టంగా భావించిన వ్యక్తుల వర్గంలో వారు లేరని ఎలా భావించారో తెలుసుకోవడానికి పిటిషనర్లకు హక్కు ఉంది. విశ్వసనీయ సమాచారంపై ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు ఆధారపడిన సందర్భాల్లో కూడా, ప్రభుత్వం క్యూరియల్ లేదా పాక్షిక న్యాయపరమైన విధులను నిర్వర్తించేటప్పుడు కారణాలు కనిపించాలని ఈ కోర్టు నొక్కి చెప్పింది (మెస్సర్స్ హరి నగర్ షుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్ వి. శ్యామ్ సుందర్ ఝున్ఝున్వాలా&ఇతరులు (1 చూడండి). సెక్షన్ 5(3)కు ఇచ్చిన వివరణల ఆధారంగా పిటిషన్ ను కొట్టివేసినందున హైకోర్టు మరే ఇతర ప్రశ్న జోలికి వెళ్లలేదు. ఆ వివరణ తప్పని, హైకోర్టు ఉత్తర్వులను కొట్టివేయాలని కోరారు. ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు పాక్షిక న్యాయ ప్రక్రియ యొక్క ప్రాథమిక అవసరాలను తీర్చనందున, హైకోర్టుకు రిమిట్ చేయమని ఆదేశించాల్సిన అవసరం లేదని మేము భావించడం లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాలను పక్కనపెట్టి, మా వ్యాఖ్యల నేపథ్యంలో కేసును

పరిష్కరించేలా ప్రభుత్వాలను ఆదేశించాలి, తదనుగుణంగా ఆదేశాలు జారీ చేయాలి. ప్రతివాదులు ఈ కోర్టు మరియు హైకోర్టులో పిటిషనర్ల ఖర్చులను చెల్లించాలి.

అప్పీలుకు అనుమతి..

[1962] 2 ఎస్.సి.ఆర్. 339.ఐ.పి./65 -2)

68